

Dosarul nr. 2r-513/23
2-22108739-01-2r-17112023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: V. Craveț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Ion Malanciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Igor Gordaș,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente a acestuia – Judecătoria Bălți, cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării dreptului de acces la justiție și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 13 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2022, Igor Gordaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente a acestuia – Curtea de Apel Bălți, cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării dreptului de acces la justiție și repararea prejudiciului moral (f. d. 2-3 verso).

Prin încheierea din 07 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a transmis cauza instanței ierarhic superioare – Curtea de Apel Bălți, pentru soluționarea strămutării cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad (f. d. 6-6 verso).

Prin încheierea din 20 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă cererea de strămutare a cauzei și s-a strămutat cauza pentru examinare la Judecătoria Drochia (f. d. 10-10 verso).

Prin hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost respinsă acțiunea, ca fiind neîntemeiată (f. d. 39-40, 45-51).

La 08 iunie 2023, Igor Gordaș a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând admiterea acestuia și casarea hotărârii instanței de fond (f. d. 62).

Prin încheierea din 27 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central și s-a acordat apelantului Igor Gordaș termen până la 20 septembrie 2023, ora 16:00 inclusiv, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume prezentarea apelului motivat, în limba de stat, cu semnătură olografă sau omologată, cu înregistrarea acestuia până la data limită în Secția Evidență și documentare procesuală a instanței de apel (f. d. 65-67).

La 20 septembrie 2023, Igor Gordaș a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând admiterea acestuia și casarea hotărârii instanței de fond (f. d. 74-75).

Prin încheierea din 13 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 78-81).

La 02 noiembrie 2023, Igor Gordaș a declarat recurs împotriva încheierii din 13 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți (f. d. 84).

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a restitui recursul declarat de Igor Gordaș împotriva încheierii din 13 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Potrivit art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să cuprindă temeiul prevăzut la art. 432 și argumentele privind temeinicia recursului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Igor Gordaș a depus cererea de recurs împotriva încheierii din 13 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba română (f. d. 81).

În sensul dat, Completul de judecată remarcă că unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

În conformitate cu art. 13 alin. (1) din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Constituție, procedura judiciară se desfășoară în limba română.

În corespundere cu art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995, procedura judiciară se desfășoară în limba română.

Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

În cazurile și în modul prevăzute de legislația procesuală, procedura judiciară se poate desfășura și în altă limbă, în condițiile Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

În cazul când procedura judiciară se efectuează în altă limbă, documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba română.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba română.

Din esența normelor de drept citate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc și se prezintă în mod obligatoriu și în limba română.

Având în vedere că discuțiile referitoare la accesul la justiție urmează a fi purtate în sfera legislației procesuale ca lege specială, este inadmisibilă punerea pe rol a unei cereri de recurs redactate într-o limbă străină.

Acest deziderat se aliniază și practicii constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în cauza *Ivanova v. Finlanda* (decizia din 29 mai 2002), a statuat cu titlu de principiu că, regulile privind limba în care trebuie redactate contestațiile sunt concepute, fără îndoială, pentru a asigura administrarea corespunzătoare a justiției și respectarea certitudinii juridice, iar orice persoană este liberă să introducă acțiuni în instanță atât timp cât acestea vor fi formulate în limba de procedură în care urmează a fi desfășurată examinarea cauzei.

În aceste condiții, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba română, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba română, din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba română.

Completul de judecată menționează că recurentul avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (cauza *Van Harn v. Germania* nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unui recurs, cu respectarea exigențelor art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În atare circumstanțe, având în vedere că cererea de recurs este redactată într-o altă limbă decât limba română, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va restitui recursul declarat de Igor Gordaș împotriva încheierii din 13 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, din motiv că nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹), alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat Igor Gordaș împotriva încheierii din 13 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente a acestuia – Judecătoria Bălți, cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării dreptului de acces la justiție și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni